Hester Douma & Marit Lourens

Douma, MSc en Lourens, MSc zijn beiden MST-CAN therapeut in de Viersprong in Amsterdam.

Veiligheid voorop

‘EN NU GA JE ERUIT, IK BEN ZO ONTZETTEND KLAAR MET JE!’, schreeuwt vader Johan naar zijn zoon Pieter. Hij wordt getriggerd door de reactie van Pieter, die met zijn ogen rolt en puberaal ‘boeien’ mompelt. Pieter kijkt geschrokken, springt plotse-ling op en rent zijn slaapkamer in. Johan loopt weg voor een time-out en komt 5 minuten later terug. Als behandelaar ben ik blij verrast dat zij het veiligheidsplan zo goed volgen door het nemen van deze time-out. Ik probeer te begrijpen wat Johan boos maakt en inventariseer met de ouders welke oorzaken meespelen. Het incident dat gisteren plaatsvond blijkt de belangrijkste factor te zijn: Pieter was zo boos op zijn vader dat hij hem heeft geslagen met een dikke houten bezem, het attribueert dat het meest voor handen lag. Vader heeft er een flinke beurse plek aan overgehouden. Hier schrik ik erg van. ‘Het veiligheidsplan werkt dus toch nog niet goed’, denk ik bij mezelf.

Ondertussen loopt vader naar de kast en haalt een brief tevoor-

schijn, waarin staat dat hij de situatie beu is en dat hij van mening is dat of hij of Pieter het huis zal moeten verlaten. De toon van de brief is behoorlijk dreigend naar zijn zoon, in dat hij hem ‘helemaal in elkaar slaat en dat hij niet voor zijn eigen daden zal instaan.’ Moeder Janna, die geen weet had van deze brief, barst in tranen uit. Ik spreek mijn zorgen uit en mijn spanning neemt toe. Naar aanleiding van het incident van gisteren en het huidige spanningsniveau wil ik duidelijke veiligheidsafspraken maken en met ouders de verwijzer op de hoogte stellen. Johan benoemt direct: ‘dat joch zit mij uit te lokken. No way dat ik het huis ga verlaten.’ Ook nu probeer ik uit te zoeken wat maakt dat Johan dit zegt. Na de nodige vragen benoemt Johan dat hij zich schaamt voor de thuissituatie. ‘Het is één grote bak ellende en deze shit duurt jaren, het wordt toch nooit beter!’ Daarnaast blijkt dat Johan het moeilijk vindt om in zijn netwerk om hulp te vragen. Het is mij duidelijk dat deze situatie onveilig is en dat het netwerk een belangrijke bijdrage zou

kunnen leveren. Ik bel tijdens de sessie mijn supervisor om beleid uit te zetten: we concluderen inderdaad dat het netwerk echt moet worden ingezet. Na enige motiverende gespreksvoering geeft Johan zelf ook aan dat meer steun helpend zou kunnen zijn.

Voor de opvolgende uren worden duidelijke veiligheidsafspraken gemaakt, ook in overleg met de verwijzer. De volgende dag nodigen wij belangrijke steunfiguren bij de ouders thuis uit, om te bespreken hoe zij helpend kunnen zijn. Deze uitkomsten worden meegenomen in het veiligheidsplan: Johan en Pieter kunnen beiden naar personen uit hun netwerk als de time-out in huis onvoldoende soelaas biedt. De weken daarna is er geen sprake meer geweest van fysiek geweld en heeft Johan al 2 keer goed gebruik gemaakt van zijn netwerk. De relatie tussen vader, zoon en moeder verbetert doordat zij elkaar meer ruimte geven. Ook deze casus doet mij weer realiseren wat de kracht van systemisch werken is. ●